

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Jus Canonicum Ad Libros V. Decretalium Gregorii IX.

Huth, Adam

Augustæ Vindelicorum, 1732

17. De emptione & venditione

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63433](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63433)

multo minus casum fortuitum. *c. 2. h. t. L. 1. §. 35.*
ff. eod. Casus exceptos vide in. *L. 1. §. 6. §. 8. §.*
35. ff. h. t. L. 12. §. fin. ff. eod. c. fin. §. eod. L. 1.
& seq. ff. nauta, caupones & c. latius apud Engel h. à
n. 5. Schmalzgr. à n. 22. Reiffenst. n. 25. & seq.
Leur. Q. 226. h. t. 4. Tenetur depositarius rem
depositam reddere integram, & quidem, nisi quid
excuset, statim, dum repetit deponens. L. 1. §. 16.
& 22. ff. h. t. Leur. Q. 229. h. t. ait, Clericum
quoad executionem à laica potestate cogi non
posse ad restituendum depositum. & c.

Q. 4. Qualis competat actio ex deposito? Resp. 1.
Deponenti directa adversus depositarium ad rem
depositam recuperandam. §. 3. Inst. quib. mod. re
contrah. obl. qualis hæc sit actio, vide apud Lauter-
bach. h. n. 20. quomodo competat contra plures
depositarios, n. 25. quomodo contra hæredem,
n. 27. ubi scil. n. 29. & seq. de objecto hujus actio-
nis agit, quod sunt res depositæ, cum fructibus &
omni causâ restituendæ & c.

Resp. 2. Depositario competit actio depositi con-
traria adversus deponentem ad indemnitate[m] no-
mine depositi ab eo consequendam, & conse-
quenter ad omne id, quod nomine seu occasione
depositi depositario abest, cit. L. 5.

TITULUS XVII.

De Emptione & Venditione.

Q. 1. Quid & quotuplex sit Emptio - Venditio?

Resp. 1. Est contractus solo consensu initus
de

de re pro certo pretio tradenda. per *lv* solo consensu, differt à contractibus realibus & verbalibus: per verba, de re pro certo pretio, à permutatione, in qua res pro re; à Cambio, in quo pecunia pro pecunia; à locatione, in qua res datur ad usum pro pensione, adeo ut si quando interveniat pecunia, hæc non rationem pretii sed pensionis habeat.

Resp. 2. Variæ referuntur ab AA. divisiones; alia est publica, alia privata: alia pura, alia conditionata; alia generis, alia speciei; illa celebratur, dum ex pluribus ejusdem generis rebus, v. g. ex pluribus ejusdem æstimationis equis unus nulla certâ specie, vel juxta Philosophos, nullo certo individuo designato emitur vel venditur; hæc scilicet speciei, dum hic equus determinatus venditur. Alia it. venditio est ad corpus vel per aversionem, überhaupt; dum plures species aut individua per modum unius rei venduntur, vel sine expressione numeri, ponderis, mensuræ, vel expresso quidem, v. g. numero, sed demonstrativè tantum, non taxativè: alia ad mensuram & quantitatem; & hæc est conditionata. *L. 35. §. 5. & 6. ff. de contrah. empt.* cum venditio ad corpus sit pura & absoluta. Potest etiam emptio-venditio in scriptis celebrari. *L. 17. C. de fid. instrum.* It. alia est naturalis, alia artificialis, quæ & negotiatio dicitur, de qua alibi.

Q. 2. Qua sint ad substantiam emptionis-venditionis requisita? Resp. Consensus; res seu merx certa; certum pretium; non quasi actualis mercis & pretii traditio ad hunc contractum requiratur, uti

uti requiritur consensus; sed quod emptio-ventio simplex statim perficiatur *substantialiter* consensu partium exterius manifestato, quo se mutuo obligant, venditor ad *tradendam* mercem, emptor ad *dandum* pretium. *Princ. Inst. h. t. L. 1. ff. de contrah. empt.* Censetur itaque statim ac de pretio & merce conventum, perfecta emptio *in ordine ad excludendam pœnitentiam*, sive sit pura emptio. *L. 8. princ. §. & si ff. de peric. & comm. rei vend. sive conditionata. L. cit. §. quodsi pendente.* Deinde pura emptio censetur etiam statim perfecta *quoad productionem obligationis & actionis.* *Pr. Inst. h.* quæ tamen actio efficax non est ex parte emptoris ante solutum pretium, nec ex parte venditoris ante traditam mercem. *L. 13. §. 8. ff. de act. empt.* Demum censetur etiam emptio pura statim perfecta *quoad periculum & commodum rei vendita*, sic ut utrumque etiam ante traditionem ad emptorem transeat. Exceptiones vide in *§. 3. Inst. h. t. L. 8. princ. ff. de peric. & comm. rei vend. L. 30. §. 5. ff. ad L. falcid. L. 34. §. 5. & L. 35. §. 5. ff. h. t. & c. ad Franz. ad Inst. h. t. n. 80. & seq. Lauterb. ad Tit. de peric. & comm. rei vend. à num. 6.*

Q. 3. Qualis debeat esse consensus, & quinam eum præstare possint? Resp. Consensus debet esse liber. *L. 11. C. h. t.* limitationes vide apud Franz. *ad Inst. h. n. 18.* verus, non simulatus. *L. 55. ff. h. t.* Error reddit emptionem-ventionem nullam, si circa substantialia, id est, naturam rei & pretii versetur; si v. g. venditor intellexit majus pretium,

tium, emptor minus. *L. 9. pr. ff. h. vel si erratum in corpore. L. cit. vel in materiâ, scil. totâ, vendendo æs pro auro, vitrum pro gemma. L. §. 2. L. 14. ff. h. t.*

Resp. 2. Consensum suum in emptione-venditione præstare, id est, emere & vendere possunt omnes, qui *contrahere*, & qui specialiter non prohibentur; prohibentur autem Tutores respectu rerum pupillarum, nisi faciant palam. *L. 36. ff. de contrah. empt.* olim Præsides Provinciarum per *L. 62. ff. h. t. Illustres. L. 3. C. de Communi & Mercat.* etiamnum Clerici prohibiti sunt exercere mercaturam propriè dictam. *tot. tit. ne Cler. vel Monach. sæcul. negot. se immisc.* non possunt tamen prohiberi sæculares à Magistratu aut Principe sæculari, quò minus vendant aliquid, & præsertim bona immobilia Clericis aut Religiosis. *ult. de Immun. Eccles. in 6.* quia sic indirectè, imò in executione directè subjacerent Clerici jurisdictioni sæculari, quod fieri nequit. *Bull. Can. & c. 10. de Constit.*

Q. 4. Quid de merce, altero emptionis constituto dicendum, sive quæ res emi vendive possint? Resp. 1. Vendi aut emi non possunt res spirituales ob simoniam: res sacræ in usus profanos: res Ecclesiarum immobiles & mobiles pretiosæ, secundum dicta *Tit. 10. supra.* res publicæ vel publicis officiis destinatæ: fundus dotalis, juxta *Auth. supra me. C. ad S. C. Vellei.* res propriæ ipsius emptoris. *L. 16. ff. h. homo liber pro servo. §. fin. Inst. h. t.* res de se malæ, res litigiosæ. *c. fin. de seq. poss. & fruct.*

fruct. res emphyteuticæ & feudales irrequisito domino. *L. fin. C. de jure Emphyt. 2. feud. 52.* arma, equi, naves barbaris &c.

Resp. 2. Vendi possunt seqq. de quibus dubium esse poterat, scil. res aliena, imò & furtiva, emptore ignorante rem esse alienam. *L. 34. §. 3. ff. h. t.* res non existens, modò speretur futura. *L. 8. ff. h. t.* hæreditas, si jam delata sit, post mortem testatoris. *tot. tit. ff. de hæred. & act. vend.* utrùm jus accrescendi transeat vendita hæreditate ad emptorem, vide apud Franz. *Inst. h. t. n. 22.* ubi cum Fachin. Vinn. Lauterb. tenet negativam. Nomina, actiones, obligationes, debita etiam vendi possunt. *L. 17. ff. de hæred. & act. vend.* limitationes vid. apud Schmalzgr. *h. à n. 82.* Imò & officia publica sæcularia moderato pretio ex justâ causâ licitè venduntur; quia id contra jus naturale non est, juri autem positivo vel per contrariam consuetudinem ab inferioribus derogari potest, vel illo supremi Principes non tenentur.

Q. 5. Quale possit aut debeat esse pretium rerum venalium? *Resp. 1.* Pretium consistit in pecuniâ numeratâ. *§. 2. Inst. h. t.* Si partim pecunia, partim res alia detur, pecuniâ prævalente, adhuc emptio venditio erit. *L. 6. ff. de act. empt. 2.* Pretii dominium in venditorem transfertur. *L. 11. §. 2. ff. de act. empt.* 3. Debet esse certum certitudine vel absolutâ, vel respectivâ, ad quam etiam redigitur, si conferatur æstimatio in arbitrium tertii. *L. 7. ff. h. t.* 4. Justum debet esse pretium; quod

quod si à LL. est determinatum, dicitur *legitimum*, & consistit in indivisibili; si spectatur circumstantiis, v. g. mercium copiâ aut penuria venditoris impensis ac labore &c. communi hominum æstimatione est constitutum, vulgo nominatur, seu naturale, & quia à multis non omnino idem sentientibus est statutum, latitudinem suam habet, estque vel *infimum*, vel *medium*, vel *summum*; ultra quod vendere non licet; adeoque nec licet in foro conscientie rem vendere quocunque pretio. *c. I. h. t. L. 33. ff. de Leg. Aquil. L. 63. ff. ad Leg. falc. 6.* Potest tamen pretium tam legitimum, quam naturale crescere, quia res secundum usus humanos considerata nunc majorem, nunc minorem æstimationem habet: causæ rem pluris vendendi sunt lucrum cessans, damnum emergens, rationalis affectus domini, copia emptorum, penuria mercium, dum res venditur successivè &c. non tamen licet ob emptoris inopiam, necessitatem, utilitatem rem pluris vendere, ob plura inconvenientia; nec ob dilatam solutionem. *c. 6. §. 10. de usur. propos. 41. ab Innoc. XI. damnat. 6.* Qui privatim scit pretium rei brevi minuendum, potest etiam non monito emptore eam vendere pretio corrente; quia pretium currens, sive vulgare, sive legitimum sit, est justum.

Q. 6. An & qua pacta contractui emptionis-venditionis possint adjici? Resp. Certum est, posse emptioni-venditioni arrhas & pacta adjici salva denominatione contractus. *L. 7. §. 5. ff. de pact. Et*
1. qui

nui pretium rei venditæ, c. 10. cit. & L. 79. *contrab. empt. De jure protimiseos & de jure rei*
ctus à Quast. 318. h. t. latè Leuren.

Q. 7. Quanam sint obligationes venditoris?

Resp. 1. Venditor obligatur emptori interrogari
 aperire vitium rei, qualecunque sit; quia emptor
 habet jus cognoscendi rem, quam vult emere
 non rogatus tenetur aperire vitium occultum
 grave, & rem reddens vel omnino vel notabiliter
 ineptam; quia hoc non manifestato confusus deficit;
 si vitium non est occultum, nec usus impedit,
 non tenetur aperire, si non rogatus; imputet enim
 sibi emptor, quod melius non inspexerit. 2. Obligatur
 rem venditam præcisè tradere, id est, non satisfacit præstando
 interesse. §. 1. *Inst. h. t. L. 11. §. 2. ff. de act. empt.*
Pichl, h. n. 40. Engel n. 25. Schmalzgr. n. 121.
 rem autem tradere tenetur vacuum & liberam. §. 1.
 L. 13. *pr. L. 21. §. 1. ff. de act. empt. cum omnibus*
fructibus, accessionibus, pertinentiis. L. 13. & pen. C. eod.
 Instrumenta quoque ad rem venditam pertinentia.
 L. 48, & 52. *ff. h. t. 3. Obligatur ad resarciendum*
 damnum dolo suo vel culpâ latâ, aut etiam levi datum.
 L. 35. §. 4. *ff. h. t. 4. Denique obligatur venditor emptori ad*
 evictionem & ad præstandum interesse, rem non
 fuisse evictam. *Pichl, h. n. 44. & 45. & Schmalzgr. n. 150.*
 referunt plures casus, in quibus evictio non præstat.

Q. 8. Quanam sint obligationes emptoris? Resp.

1. Tenetur hic venditori ignorantiam manifestare boni-

bonitatem mercis, si plus valeat, vel vitium pretii, si v. g. moneta foret adulterina; quia pretium iustum, saltem infimum, esse debet: ubi tamen sciret venditor in fundo emptoris latere thesaurum, posset hunc vulgari pretio emere, nec teneretur monere venditorem. Ratio, quia talis fundus in communi hominum æstimatione plus non valet, ac si in eo non lateret thesaurus. 2. Emptor tenetur solvere statim, dum de tempore non est conventum; & in quantitate, item etiam die ac loco statutis, ita ut de culpa etiam levi, per L. 3. & 11. ff. de peric. & Comm. rei vend. imò & ad usuras pretii teneatur, si post mercem sibi traditam in mora solvendi fuit. L. 13. §. 20. ff. de act. empt. Vid. AA. cit. supra.

Q. 9. Qua oriatur actio ex hoc contractu? Resp.

Duplex: Actio empti competit emptori adversus venditorem ad tradendam rem venditam, & omne id, quod ex hoc contractu debet. L. 1. pr. & §. 1. ff. de act. empt. Tenditori competit actio venditi contra emptorem ad pretium & omne id, quod sibi ex hoc contractu debetur. L. 13. §. 19. ff. de act. empt. 2. Datur emptori ex ædilitio edicto actio redhibitoria, quâ propter vitium, quo cognito rem non emisset, agit adversus venditorem ejusque hæredes, ut venditione in totum rescissa rem recipiat, pretioque reddito omnia in integrum restituat. L. 23. §. 7. L. 27. §. 2. & r. ff. de adil. edict. vel astimatoria, quâ emptor ejusve hæres ob vitium, quo tanti non emisset, agit contra venditorem & illius hæredes,

ut quanto minoris rem emisset, de accepto pretio restituat. *L. 48. §. 5. L. 6, ff. de adil.* Schmalz. *h. à n. 218.* 3. Non tantum venditori, sed etiam emptori competit remedium ex *L. 2. C. de rescind. vendit.* ob læsionem ultra dimidium pretii. Vid. eund. *à n. 187.* imò Lex secunda locum habet in aliis similibus contractibus, Franz. *ad Inst. de empt. vend. n. 112. & 113.*

TITULUS XVIII. De Locato & Conducto.

§. I.

De Locato.

Q I. Quid & quotuplex sit Locatio Conductio
Resp. I. Est contractus consensualis, quo res vel persona ad usum vel fructum pro certa mercede alteri conceditur, & ab eo accipitur. Unus contractus est, qui ex parte concedentis dicitur locatio, *Berleyhung/ Berdingung/ Verpachtung/* ex parte recipientis conductio, *Verstand/ Dingung.* Hinc & qui concedit rem, promittit vel præstat operam, vocatur locator, qui accipit, conductor. Requisita ejus essentialia sunt consensus, res utenda vel opera præstabilis locarium, certum scilicet ac justum, & in locatione operarum in pecuniâ numerata. *L. 5. §. 2. ff. de prescript. verb.* in locatione rerum etiam in aliâ fungibili consistens. *L. 8. & 21. C. h. t.* Differt ab emptione - venditione, cum qua magnam habet affinitatem, à mutuo, deposito, pignore, comodato &c. *Resp.*